

потребує систематизації і узагальнення знань і певною мірою реалізує навчальну, розвиваючу і виховну функції контролю.

Контроль у позанавчальний час включає перевірку перебігу виконання розрахункових комплексів, захисту та оцінки рефератів по частині лекційного курсу, який самостійно опрацьовується. Оцінюються якість і акуратність виконання, точність і оригінальність рішень, перегляд спеціальної літератури, наявність елементів дослідження, виконання завдання у встановленому обсязі відповідно до заданих строків. Оскільки предмет «Національна економіка» ще новий, у деяких випадках передбачена перевірка конспектів лекцій та їх оцінювання за бальною шкалою, що стимулює та зацікавлює студентів відвідувати лекції.

Консультації — одна з форм, яка виправдала себе щодо надання студентам допомоги у їх самостійній роботі. Мета більшості консультацій — допомогти студентам розібратись у складних питаннях, вирішити ті з них, у яких студенти самостійно розібратись не можуть. Одночасно консультації надають можливість контролювати знання студентів, скласти правильне уявлення про перебіг і результати навчальної роботи.

Контрольні заходи, що проводяться лектором на потоці і в позанавчальний час, крім загальної мети, яка переслідує об'єктивну атестацію студентів, мають дати лектору дані для оцінки рівня роботи його асистентів, які ведуть практичні і семінарські заняття. І лише проведення усіх вказаних заходів, на наш погляд, забезпечує ефективне застосування системи контролю якості знань студентів.

*В. В. Артемчук, аспірантка,
кафедра психології та педагогіки*

МІСЦЕ СЕНЗИТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ У СТРУКТУРІ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА

Комунікативна компетентність є ваговою складовою високого професійного рівня практично в усіх сферах діяльності. Але є професії, для яких комунікації є основним інструментом професійної діяльності. До таких професій, безсумнівно, належить професія менеджера.

Спеціалісти стверджують, що керівники від 50 до 90 % робочого часу витрачають на комунікації, у зв'язку з цим більшість дослідників вважають комунікативну компетентність детермінуючою складовою професійної компетентності менеджера. Особливого значення набуває комунікативна компетентність при впровадженні інновацій, які потребують від менеджера більшої гнучкості та організації командної роботи.

Під час проведення переговорів, заключення контрактів, у ситуаціях спілкування з підлеглими та партнерами, при вирішенні конфліктів у професійному спілкуванні менеджера необхідними є навички бачити та чути іншу людину, здатність, обирати теорії для більш точного прогнозування поведінки та дій партнера по спілкуванню, здатність сприймати типового представника певної соціальної та професійної групи і прогнозувати на цій основі поведінку інших представників цієї групи, одночасну розуміючи своєрідність кожної людини. Цей факт обумовив виокремлення елементу «сензитивність» як окремої і необхідної складової комунікативної компетентності менеджера.

Наявність та розвиток сензитивної складової у структурі професійної комунікативної компетентності менеджера відображає іноваційну тенденцію підготовки менеджера, яка передбачає набуття спеціалістом окрім систематизованих функціональних (професійних) також і екстрафункціональних (професійно-комунікативних) знань, умінь та навичок

З огляду на роботи американського психолога Г. Сміт для нас є прийнятним вирізнення чотирьох видів сенситивності. До них належать:

- споглядальна сензитивність — здатність спостерігати. Бачити і чути іншу людину, одночасно запам'ятовуючи, як вона виглядала і що казала;

- теоретична сенситивність — здатність обирати та застосовувати теорії для більш точного передбачення почуттів, думок та дій інших людей. Споглядальна сензитивність забезпечує базу для теоретичної сенситивності;

- номотетична сенситивність — здатність розуміти типового представника тої чи іншої соціальної групи, використовувати це розуміння для передбачення поведінки інших людей, які належать до даної групи;

- ідеографічна сензитивність — розуміння своєрідності кожної людини. Концентрація уваги на людині як унікальному індивіді.

Проведені нами дослідження серед студентів КНЕУ впевнили, що теоретичну та номотетичну сензитивність майбутніх керівни-

ків розвивати в ході лекційно-семінарських занять з психолого-педагогічних дисциплін, для надбання споглядальної сензитивності та ідеографічної сензитивності необхідною є участь у тренінгах, у ході яких основна увага має приділятися практичному відпрацюванню матеріалу, що вивчається, коли в процесі моделювання спеціально заданих ситуацій студенти матимуть можливість розвинути та закріпити необхідні знання та навички, змінити своє ставлення до власного досвіду та підходів, що мають використовуватися у практичній діяльності, запобігання так званих «драм спілкування». Тренінги сензитивності сприяють розвитку психологічної спостережливості як здатності фіксувати сукупність сигналів, отриманих від іншої людини або групи, формуванню та розвитку навичок прогнозування поведінки інших людей та передбачення результатів власних впливів, само-розумінню та розумінню інших, що є необхідним при веденні бізнесу та у управлінні організаціями.

*О. Г. Афоніна, асист., канд. філос. наук,
кафедра філософії*

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТТЯХ З КУРСУ «ФІЛОСОФІЯ»

Самостійна робота студентів на семінарських заняттях з курсу «Філософія» вимагає організації і керівництва з боку викладачів. Цей вид роботи органічно пов'язаний з усіма формами навчального процесу і, разом з тим, має деякі особливості: його методичні прийоми та методи багатоманітні.

Особливого значення самостійна робота студентів набуває в контексті сьогодення, коли перед вищою школою постає завдання формувати особистість, яка здатна самостійно формувати судження, аналізувати реалії сьогодення та критично осмислювати їх. Філософія у першу чергу допомагає вирішити це завдання. Недарма ця дисципліна викладається саме на перших курсах — коли закладаються основи для подальшої роботи студентів. Філософія навчає студентів обґрунтовувати свою світоглядну та